

Всеукраїнська загальнополітична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА

СВІТЛИЦЯ

<http://svitlytsia.crimea.ua>

№ 1-2 (1731)

П'ятниця, 11 січня 2013 р.

Видається з 31 грудня 1992 р.

Ціна договірна

ЯНГОЛИ СПІВАЛИ, СВІТЛИЧАН ВІТАЛИ!

Юні артисти зразкової театральної студії «Світанок» (керівник А. В. Петрова)

Архієпископ Климент

П. Вольвач

Напевне, років зо три останніх не було у «Світлиці» таких свят! Ото як провели наприкінці 2009-го у вщерть заповненому співаючому залі Будинку офіцерів триумфальний пісенний фестиваль-конкурс серед читачів, так після того ніби зупинився час. Не до місця зараз згадувати, хто і чому намагався перервати нитку «Світличного» буття і вкоротити віку газеті. Скажемо лише, що тих, хто душею і серцем, словом і ділом підтримував свою газету «и в пучине скорбей, и в обители счастья», було набагато більше, тому й стало можливим це свято, 20-літній наш ювілей, який відзначили наприкінці грудня «світличани» в гостинному актовому залі Кримської універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка у Сімферополі.

Відразу — шире слово подяки працівникам бібліотеки, і насамперед — директору Людмилі Миколаївні Дроздовій за гостинність, відкритість і постійну готовність до співпраці, без чого культурологічної, літературної, мистецької, просвітницької газеті сьогодні просто

неможливо повноцінно функціонувати. Бо знаємо, що більшість наших читачів-сімферопольців є постійними бібліотечними завідниками, тому й почувалися і газета, і її читачі під бібліотечним дахом, як у рідному домі.

Тому — свято відбулося! Найприємніше те, що відгукнулося на газетне оголошення і прийшло багато наших давніх і нових читачів-шанувальників — набагато більше, ніж було у залі місць! Отже, року нормальної ритмічної роботи редакції, яку тепер діяльно підтримує наш київський видавець — Національне газетно-журнальне видавництво, цілком вистачило, щоб після тривалої перерви поставити газету на ноги, відновити передплату, розповсюдження, повернути читачів, реанімувати творчі контакти, «запустити» наші популярні масові газетні акції-конкурси, набути отой жаданий для кожного засобу масової інформації «зворотній зв'язок», без якого немає сенсу взагалі виходити в ефір чи в тираж. Тому генеральному директору Наці-

онального газетно-журнального видавництва Олесі Олександрівні Білаш і її заступнику Віктору Володимировичу Пасаку — і наша подяка, і оплески присутніх на святі читачів-«світличан»!

І кримська влада не обділила увагою ну зовсім не чужо їм державномовну «Світлицю»! Про це йшлося, зокрема, у привітанні Постійного Представника Президента України в Криму Віктора Тарасовича Плакіді, яке озвучив на святі його перший заступник Володимир Дегтярьов, котрий вручив Почесні грамоти від Представництва кращим працівникам редакції. І хіба ж може бути не рідною «Світлиця» секретарю Центру законодавчих ініціатив Верховної Ради АРК Юхиму Зісьйовичу Фіксу (до всього, ще й волинянину!), з яким колись редакція спільно проводила мовно-комп'ютерне змагання серед кримських школярів, і один з подарованих переможцям комп'ютерів був саме від Юхима Зісьйовича!

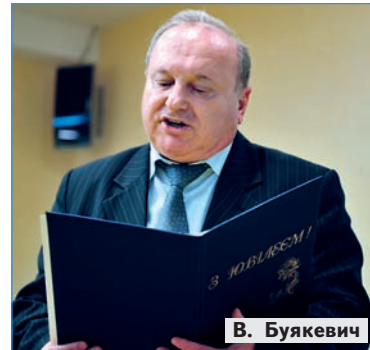
(Продовження на 4-5 стор.)

В. Дегтярьов

Ю. Фікс

В. Буякевич

Д. Кононенко

П. Ібадлаєв

С. Лашенко

Г. Лемешко

І. Миткалик

4 820157 940020 01

ЦЕ СВЯТО

же ровесниця відновлення Української держави. Її започаткування стало можливим лише після здобуття незалежності України. Для майже одномільйонного, вщент зросійщеного населення півострова, це була величезна історична подія і справжній вибухово-резонансний інформаційний прорив. Адже після ліквідації за вказівкою Кремля у Криму ще на початку минулого століття навіть поодиноких українських шкіл, єдиної україномовної газети «Радянський Крим» і ліквідації україномовного дубля українофобської «Кримської правди», колишнього органу місцевого обкому компартії, сотні тисяч українського народу, переселеного з материкової України, упродовж майже тридцяти років не мали можливості ні навчати дітей рідною мовою, ні читати українську пресу. Маємо пам'ятати, що саме українці та Україна у повоєнні роки зробили найвагоміший внесок у широкомасштабну відбудову Криму, відродження всіх галузей народного господарства, його економіки та інфраструктури півострова.

по всій Україні та діаспорному світі. Вона справді стає всеукраїнською.

Якщо говорити про найвагоміші і найбільш знакові здобутки української громади Криму за роки незалежності України, мусимо назвати перш за все створення Кримської єпархії УПЦ Київського патріархату та відкриття Кафедрального собору Рівноапостольних князів Володимира та Ольги у м. Сімферополі.

Величезним досягненням нашої громади є також значний прорив в освітній сфері. При шаленому спротиві місцевої влади, без істотної підтримки центральної влади громадськості вдалося відкрити сім українських шкіл, серед них зразкову школу-гімназію у м. Сімферополі.

Справжньою революційною подією в зросійщеному антиукраїнському інформаційному просторі Кримської автономії стало створення газети «Кримська світлиця» та відкриття україномовних програм на радіо та телебаченні.

У царині культури та мистецтва маємо відому на всю державу україномовну зразкову театральну студію «Світанок» Алли Петрової та Олександра Польченка при Сімферопольському будинку дитячої і юнацької творчості та унікальне видавництво «Доля» Валерія Басирова.

Після наполегливої багаторічної боротьби з місцевими чиновниками наприкінці грудня минулого року врешті-решт у Сімферополі з'явився перший в Україні музей української вишивки імені Героя України Віри Роїк. Вона була великою патріоткою України та шанувальницею «Кримської світлиці». Саме завдяки нашій газеті ім'я знаменитої майстрині сьогодні відоме у найвіддаленіших кутках України.

Незважаючи на відсутність належної підтримки та фінансову скруту, шалену протидію антиукраїнських сил і місцевих «доброзичливців», «Кримська світлиця» вистояла, дожила до свого 20-ліття. У цьому величезна заслуга її редакторів, громадськості та читачів часопису, зазначив Петро Вольвач.

(Продовження на 5-й стор.)

(Продовження. Поч. на 1-й стор.)

А Володимир Адамович Бужкевич, нинішній заступник міністра освіти і науки, молоді та спорту Автономної Республіки Крим? Скільки ми разом об'їздили у минулі роки кримських шкіл, скільки провели мовно-комп'ютерних фіналів, залучаючи дітвору до знань, до мови, історії, літератури, пісні української! А півтора десятка вручених школярам комп'ютерів — і це ще тоді, коли на селі це чудо техніки взагалі недоступне було — як же цим не гордитися? Тож хіба міг не прийти на наше спільне газетне свято Володимир Адамович і не зачитати щирі слова привітання від освітнього міністерства: «20 років тому, 31 грудня 1992 року, вийшов перший номер Всеукраїнської загальнополітичної і літературно-художньої газети «Кримська світлиця», яка за ці роки стала рідною багатьом читачам та прихильникам. У цьому велика заслуга тих, хто створив газету, доводив необхідність її існування, наповнював глибоким змістом... Усі ці роки ви невпинно працювали над становленням, розбудовою, поширенням української інформаційної, духовної, культурної присутності у кримському регіоні... Газета надає можливість кримським читачам, у тому числі школярам та студентам, не лише отримувати важливу і цікаву інформацію, а й спробувати свої сили в літературній творчості, брати участь у багатьох цікавих конкурсах, які проводяться редакцією «Кримської світлиці».

Сподіваємося на подальший розвиток газети, зичимо всім працівникам редакції й видавництва міцного здоров'я, сил та наснаги у роботі над новими випусками «Кримської світлиці»!

З повагою,
Н. Г. ГОНЧАРОВА,
міністр освіти і науки, молоді та спорту Автономної Республіки Крим».

Редакція також щиро сподівається на сприяння кримських владних структур у відродженні і продовженні усіх тих хороших починань, які невтомно продукувала «Світлиця». Зокрема, відновлення повноцінного випуску дитячого додатку до «Кримської світлиці» «Джерельця», яке успішно виходило впродовж понад десяти попередніх років, але було «замулене» проблемами, що звалилися на редакцію кілька років тому. Про це говорив, звертаючись зі сцени до влади, архієпископ Сімферопольський і Кримський Української православної церкви Київського патріархату Климент. Промовляв проникливо і щиро про духовність, про дітвору, з якою потрібно працювати змалечку, і що «Джерельце» — це той інформаційно-духовний виховний інструмент, що якби його не було, то треба було б його придумати!

Голова Громадської ради газети, очільник Кримської філії НТШ академік Петро Васильович Вольвач також звернувся до представників усіх гілок кримської влади з проханням підтримати і «Світлицю», і її унікальне дитяче продовження «Джерельце». Відкриваючи як «світличний» старійшина урочисте зібрання, Петро Васильович закликав через призму «Світлиці» поглянути в минуле й оцінити реалії нашого кримсько-українського буття. «...Наш тижневик — унікальне явище у культурному житті та інформаційному просторі Незалежної України. Вистраждана всім українством Криму газета — май-

же ровесниця відновлення Української держави. Її започаткування стало можливим лише після здобуття незалежності України. Для майже одномільйонного, вщент зросійщеного населення півострова, це була величезна історична подія і справжній вибухово-резонансний інформаційний прорив. Адже після ліквідації за вказівкою Кремля у Криму ще на початку минулого століття навіть поодиноких українських шкіл, єдиної україномовної газети «Радянський Крим» і ліквідації україномовного дубля українофобської «Кримської правди», колишнього органу місцевого обкому компартії, сотні тисяч українського народу, переселеного з материкової України, упродовж майже тридцяти років не мали можливості ні навчати дітей рідною мовою, ні читати українську пресу. Маємо пам'ятати, що саме українці та Україна у повоєнні роки зробили найвагоміший внесок у широкомасштабну відбудову Криму, відродження всіх галузей народного господарства, його економіки та інфраструктури півострова.

Створена українською громадськістю у першу річницю незалежності України газета «Кримська світлиця» відіграла і продовжує відігравати провідну роль у досить складних державотворчих процесах не лише у Криму, але на Півдні і Сході України. Вона сприяє поверненню історичної пам'яті сотень тисяч зросійщених переселенців з України та їхніх нащадків. Часопис сприяє формуванню національної ідентичності та самосвідомості, реанімує національну честь та гідність. Саме такі видання перетворюють безлике аморфне «населення» у свідому українську націю.

Серед інших кримських видань газета вирізняється своєю чітко визначеною державницькою ідеологією, національним патріотизмом, високою професійністю, толерантністю та журналістською етикою.

Як засвідчує передплатний ареал, читачка аудиторія газети не обмежується лише Кримом. Її читають і знають

КОЖНОГО ІЗ НАС!

(Закінчення.)

Поч. на 1, 4-й стор.)

Як видання, що сприяє державотворенню, сіє добре та вічне, вона потребує належної державної підтримки та уваги шанувальників і читачького загалу. Всі ці двадцять років тижневик не мав власного приміщення, витрачаючи значні кошти не на свій розвиток та модернізацію видавничої бази, а на оренду. У той час, як антидержавницькі українські видання безплатно користуються успадкованими від держави приміщеннями та майном...»

Хтось скаже, що, може, й не варто було б на свято гадувати про ці проблеми. Бо атмосфера в залі була справді святкова: присутні захоплено слухали й аплодували заслуженій артистці України, «кримському соловейкові» Наталі Безкорованій, заслуженому працівнику культури, лауреату премії АРК Оресту Мартиніву, який виконав на мотив української народної пісні про Гандзю білолицю поетично-пісенний перефраз нашого давнього читача і автора, поета, професора Михайла Вишняка:

*Чи є в світі молодія,
Як та «Кримська*

світлиця»?

*Ой, скажіть, добрі люди,
Чи без неї Крим НАШ буде?
Наша рідна, наша славна,
Ти в Криму —*

найбільш державна!

*Хто тебе всякчас читає,
Той мудрішає, зростає!
Вчителька і провідниця
Наша «Кримська світлиця»!*

*Ти і мужня, і лірична.
Головне ж — патріотична!*

*Ти подруга й помічниця,
Душ українських чарівниця!
Маші друзів вдосталь всюди,
Бо тебе шанують люди!*

*Українство ти енаси,
Пробудитись закликаси!*

*Звідуєсь тобі привіти
І дорослі шлють, і діти!*

*Прощай же всім на славу,
Й борони свою державу!*

Добрі, теплі, ширі слова лунали зі сцени. Справжній гімн «Світлиці» спеціально до ювілею написав і сам неперевершено виконав заслужений працівник культури АРК, режисер, поет, композитор і співак Юрій Людми-

лов (Хропаченко). Зачарувала присутніх Олена Горьковенко із с. Холмівки Бахчисарайського району, переможниця пісенного конкурсу, який «Кримська світлиця» проводила кілька років тому. І взагалі, що не «світличанин» — то талант, самородок, що й продемонстрували наші юні та дорослі читачі. Талановиту делегацію привезла з собою на свято голова севастопольської міської організації Союзу українців Тамара Мельник. Вчитель української мови та літератури сімферопольської школи № 29 Тетяна Захарова представила свого талановитого співаючого учня Вадима Бєвха. І завідувач кафедри української філології Кримського інженерно-педагогічного університету Ніна Федорівна Грозян прийшла на свято зі студенткою Єміне Мустафаєвою, «Два кольори» у виконанні якої полонили глядачів.

А нас просто причарувала своїм рукотворним подарунком Лариса Данилейченко із Сімферополя — ляльками, вбраними у вишитий нею український національний одяг. Ні, не зміліє «Джерельце» (бо ляльки — напевне ж для нього!), не погасне «Світлиця», поки йтимуть до них наші прекрасні кримські землі з відкритими душами і чистими серцями. Аж із далекого Чорноморського приїхала Марина Марківна Волошина — не встигла виступити, бо так багато було бажачух! Зате ми встигаємо привітати нашу читачку з її сонячним ювілеєм, який Марина Марківна відсвяткувала 5 січня — напередодні Різдва Христового. Добра і світла Вам, шановна Марино Марківно, — на довгі літа! І щоб завжди поруч із Вами йшла по життю й допомагала наша (і Ваша!) «Кримська світлиця»!

Але не тільки «Світлицю» вітали й обдаровували того дня. Як ми й обіцяли, на ювілейній святковій сцені були вручені призи переможцям наших газетних конкурсів — велосипед і ноутбук (детальніше про це читайте на 16-й стор.). Сердечно дякуємо спонсорам, завдяки яким вчителька із Сімферополя Галина Вороніна має тепер ноутбук! Це, нагадаємо, підприємець Віталій Осадчий із Севастополя, Василь Стефанюк із Сімферополя (товариство «Україна-Світ») і Громадська організація «Фронт Змін» у Криму. Саме лідер кримського «Фронту Змін» Олексій Бурбак і вручав призовий ноутбук переможниці, а Василь Стефанюк уже пообіцяв зробити свій внесок для придбання головного призу для наступного конкурсу!

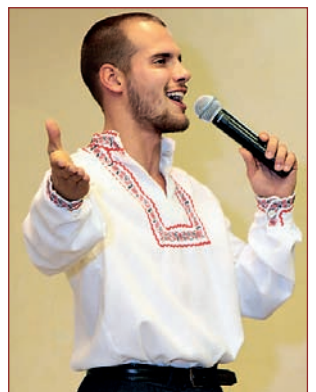
Напевне, не вистачить місця і часу навіть перерахувати усіх, хто виступив на святі. Звичайно ж, з нами був Всеукраїнський інформаційно-культурний центр на чолі з Владиславом Енверовичем Ермаковим. Його заступниця Світлана Леонова зачитала привітання від сина нашої «Світличної» Берігінні Віри Сергіївни Роїк Вадима Михайловича, який хоч і не зміг прийти на свято, але душею, як і його вічна у своєму містечку і в нашій пам'яті мама, був із нами. Наш колега і побратим, кореспондент Радіо «Свобода» Володимир Прутула підкріпив своє привітання барильцем доброго кримського вина. Голова профспілки працівників культури АРК Галина Борисівна Лемешко «підсолонила» юним читачам «Джерельця» життя, подарувавши цукеркову ялинку — це тепер головний приз наступного дитячого конкурсу. Привітали газету піснюю і словом працівники Гарнізонного будинку офіцерів м. Сімферополя, де колись, завдяки дружньому до нас ставленню

директора цього закладу Миколи Васильовича Степанова, ми проводили наші газетні пісенні фестивалі. Від Кримського регіонального медіа-центру Міністерства оборони України привітав підполковник Олексій Мазєпа. Від Національної спілки письменників України — голова Кримської республіканської організації НСПУ Борис Григорович Фінкельштейн, від Національної спілки журналістів України — член правління КРО НСЖУ Андрій Трохимов.

Ну, а найсимволічніший дарунок, напевне, вручили «Світлиці» голова Української громади Криму Владислав Григорович Хмеловський і голова Ліги етнічних українців АРК Петро Васильович Смолянінов — це дідух, зроблений власними руками із жита, вирощеного на дачній діляночці крем'янистої кримської землі. Символічний — бо так само і «Кримська світлиця» пробивається, проростає до своїх читачів крізь терни, крізь роки, крізь проблеми. Але буде Хліб, і буде Слово, і не згасне наша «Світлиця», поки йтимуть, горнутимуться до неї люди, як це було на нашому святі. Тож спасибі Вам за животнолюбне і вічне світло Ваших душ, «світличанин»! До нових зустрічей, до наступних ювілеїв!

Віктор КАЧУЛА

Фото О. Носаненка,
А. Саніка, В. Басирова

Телерозповідь про ювілей «Кримської світлиці» двітяться в авторській програмі Олександра Польченка «Рідна хата» в неділю, 20 січня. Повтор — у середу, 23 січня (про час початку передачі повідомимо додатково).

«БУКОВИНА — ЦЕ КАЗКА,**ЯКУ ПОВИННІ ПРОЧИТАТИ І КРИМЧАНИ, І СЛОБОЖАНЦІ, —****ВВАЖАЄ РЕДАКТОР ГАЗЕТИ «БУКОВИНСЬКЕ ВІЧЕ» ВІРА КИТАЙГОРОДСЬКА****Віра Китайгородська**

Наш із Марком Зобовим візит у Чернівці був закономірним. Адже, пропагуючи ідеї народоладдя на Прикарпатті, ніяк не можна було забути про територіально близьку Буковину і прекрасну столицю цього краю — місто Чернівці. Добре, що Микола Солоненко вже встиг попередити про наш візит, і ми одразу поїхали в редакцію газети «Буковинське віче». Нас гостинно прийняла редактор Віра Китайгородська, яка нам сподобалася своїм ширим буковинським патріотизмом. Оскільки нашою метою було подальше наведення мостів (принаймні з Чернівців до Слобожанщини та Криму), то пані Віра охоче погодилася на півгодинну розмову. Вийшло непогане інтерв'ю для «Кримської світлиці»:

— Пані Віро, що ви можете сказати про своїх земляків? У чому особливості їхнього менталітету?

— Буковинці — щирі і відверті, у них немає надмірного гонору; до того ж вони надзвичайно гостинні. Безумовно, творчі за своєю натурою, і у своїй творчості також є щедрими, готові поділитися з кожним своїми напрацюваннями. Тобто хата буковинця відкрита для добрих людей, а душа — для хороших ідей. Наш народ — дивовижний, це — правда. У нас проживає багато людей інших національностей, але вони не затіняють українців. Можливо, тому, що ми вже трохи притерлися одне до одного, стали в чомусь схожими. Але буковинці завжди брали, запозичували не гірше, а краще. Якщо з кухні, то найсмачніші речі. Якщо го-

ворити про музику, то лише найкращі твори! Воробкевич і Порумбеску, Кобилянська і Емінеску, а ще Леся Українка приїздила до нас, Стефанік був, Вавілов учився в Чернівцях... Було й таке, що Івана Франка несли на руках чернівцькі студенти — від вокзалу до Народного дому. А це неблизька дорога, близько чотирьох кілометрів! Тобто буковинці уміють шанувати таланти. У кожній хаті по митцеві, який займається якщо не ткацтвом, то різьбярством, якщо не гончарством, то ковальською справою. Якщо не вірші пише, то пісні складає... Причому кожний усвідомлює, що погано творити не можна. Рівень батьків-дідів та інших творчих попередників той молодий митець має в генах. А далі — росте вище. Буковина подарувала Україні таких видатних людей, як: Дмитро Гнатюк, Іван Миколайчук, Назарій Яремчук, Софія Ро-

тару і багато-багато інших. Наших людей жадібно хапає не лише Київ, але й Москва.

— Буковинці за характером м'якші від галичан?

— Мабуть, так. У нас ніколи не було ні етнічних, ні релігійних конфліктів. Часом нам закидають, що ми надмірно толерантні, що могли б бути трохи жорсткішими. Але я вважаю, що розпалювати війну на голому місці не варто, і ця толерантність є позитивною рисою. У нас і в культурі панує дивовижне розмаїття. В Чернівцькій області 12 районів, і в кожному з них неповторні сорочки-вишиванки. Також інші пости, інші гердани... В Путілі — різкі кольорові контрасти. Заставніщина робить витончені речі, там вишивають гладью і бісером — це потребує ювелірної майстерності. Кіцманщина — надзвичайно пишна у своїх роботах. Це все треба побачити! Кельменецький район скромніший, але це ближче до Поділля, і там свої переваги у вишивці. Немає такого проміжку, такої місцевості на Буковині, де б не знайшовся якийсь майстер у галузі прикладного мистецтва.

— Пані Віро, ви нас переконали, що східнякам сюди варто їздити. Особливо кримча-

нам. Адже в Криму багато аналогічного з Буковиною. Є і гірська зона, є й передгір'я, лісостеп, степ... Ось тільки моря на Буковині немає, на жаль. А то була б повна аналогія. Але й так є багато спільного — скажімо, з етнічними групами кримських татар, які своїм етногенезом також «прив'язані» до тієї чи іншої природної зони.

— Кримські татари і за своєю психологією нагадують нас, буковинців. Вони волеюлюбні, не терплять утисків. Це у нас спільне з ними. Буковинці також добрі, людяні, толерантні, творчі, але їх не візьмеш у лещата! Бо буде шалений спротив. Але за добро завжди віддають добром...

— Якось я їхав кримською трасою, це було в степовій «глибинці» в Нижньогірському районі. І раптом отримую есемеску від львівського приятеля. Виявляється, він мене вирішив привітати з якимось там ювілеєм чи просто днем народження цісаря Австро-Угорщини Франца Йосифа. Люди вже давно немає в живих, а тут так тепле ставлення до її пам'яті... До речі, їхав я тоді з кримськими татарами, і ця есемеска спровокувала розмову про те, що окупанті бувають різними. Я кажу

хлопцям: дивіться, інша держава була, неукраїнська, домінувала німецька культура, а в українців досі хороший спогад про неї. Бо толерантність у цій державі була нормою.

— Отже, добро рано чи пізно буде належним чином оцінене. І зло також. Сталіна скидають у Запоріжжі чи підривають його, а у нас пам'ятник цісарю навряд чи хто буде скидати чи переставляти з місця на місце. Тому що він дійсно зробив багато добрих справ. Може, за його правління і не було так багато вольностей, як хотілося б, але був абсолютний порядок в усьому. Газети українські виходили, гімназія українська працювала, і на вулицях не страшно було ходити. І та центральна частина міста, яку називають «маленьким Віднем» чи «маленьким Парижем», з'явилася саме за Франца Йосифа. І монети з його зображенням наші модниці досі носять на своїх шиях, як ознаку шляхетності і благополуччя, як згадку про добрі старі часи...

— Отже, якщо в Криму колись витворився аналог цього буковинсько-австро-угорського феномена (тобто максимальна толерантність, максимальна підтримка кожної культури), то населення півострова від цього тільки виграло б?

— Безумовно! Крим повинен уважніше придивлятися до українського позитиву. Взагалі, треба більше дивитися у бік України, а не Росії. А в Україні треба більше придивлятися саме до нашої Буковини...

— Ми вас розуміємо, пані Віро. А ви не будете проти, якщо з нашої подачі кримчани почнуть їздити до вас регулярно з метою вивчення цінного буковинського досвіду?

— Звичайно ж, ні. До нас тепер регулярно їздять донецьчани, дніпропетровці, харків'яни... Ми обмінюємося дитячими делегаціями на Різдво і на Великдень. І той, хто думав, що на Буковині досі воюють у горах, досі стріляють і тримають автомати під стіхами, той починає розуміти, що все це вигадки. Ніхто у нас не дивиться вороже на своїх єдинокровних братів зі Сходу. Дітям у нас так подобалося, що вони навіть плакали, коли настав час повертатися назад. Це говорить про те, що цю виховну роботу за бажанним можна налагодити дуже добре. І Україна тепер повинна зосередитися на налагодженні добрих стосунків між областями, регіонами, історичними землями... Треба налаштуватися на любов і на творчість — я хочу, щоб мене почули наші слобожанські і кримські брати і сестри — до якої б нації вони не належали. І вам, панове, скажу: Буковина — це казка, і цю казку неодмінно повинні прочитати і кримчани, і слобожанці!

Сергій ЛАЩЕНКО**Зустріч у редакції як свідчення буковинської гостинності****Такими запам'ятає буковинців харків'янин Марк Зобов****ФОТОВІТАННЯ «КРИМСЬКІЙ СВІТЛИЦІ»:**

— Читачі «Буковинського віча» вітають «Кримську світлицю» з ювілеєм (у центрі — редактор Віра Китайгородська з нашою «Світлицею»)
 — Викладач факультету журналістики Львівського національного університету Наталя Бурдега (на фото ліворуч)
 — Учителька англійської мови Івано-Франківської школи-інтернату № 1 Любов Пулик (фото праворуч угорі)
 — Харків'янин Марк Зобов та вчителі з Івано-Франківська Софія Гладій та Любов Пулик

ПРИЛЕТІЛА ЛАСТІВКОЮ «СВІТЛИЦЯ»!

Доброго дня, шановна редакціє!
 З овіяного легендарним сонячного Криму на засніжену Вінниччину, у Муровані Курлівці ластівкою прилетіла газета «Кримська світлиця» — сяйнула мені надрукованою статтею «Одним розчерком пера», а ще більше порадувала: на кожній шпальті відчувається улюблення за утвердження державності калінової мови, за те, щоб корінні татари стали синами і дочками отчого краю.

Щиро дякую, низько кланяюся за вашу «Кримську світлицю»!

У ці дні до кожної оселі поспішає Новий рік, а до вашої редакції на Гагаріна, 5 «2013-ий» прилетить на прудкому Пегасі, кожного працівника торкнеться чудодійним крилом — і обдарує міцним здоров'ям, захмелить любов'ю до українського слова, зачарує поетичним натхненням, прикличе музу, гарну, веселу, молоду, з якою не розлучайтесь.

Бажаю міцно триматися на гривастому Пегасі. Тож творчих злетів вам!

З прихильністю і вдячністю
 — **Марія МЕЛЬНИК**
 с.м.т. Муровані Курлівці
 Вінницької області

КОЛЯДНИК

Є колядочка у Гриця:
— Коляд-коляд-колядниця!
Мати хусткою зав'яже —
тільки носик виглядає.
Хоч мороз: — Дошкулю, каже,
так на те ж і коляда!
Гриць завбільшки із мізиньць,
але справжній колядинець.
Колядує, як годиться:
— Коляд-коляд-колядниця!
Дайте, дядьку, пиріг,
покладу собі у міх!
А не дасте пирога,
візьму бика за рога,
та введу на поріг,
та викручу правий ріг!
Ось до іншого йде двору,
напуска ману сувору:
— Дядьку, дайте ковбасу,
а то хату рознесу!
А дорослі тьоті й дяді
цим колядкам дуже раді.
І дають то те, то се,
і в торбинці Гриць несе,

мов господар із базару —
сливи, груші для узвару,
Й над усім цим — ковбаса!
Й трохи кролика мівса,
Сам завбільшечки з мізиньць,
коляд-коляд-колядинець.

Дмитро БІЛОУС

ВЕРТЕП

Я знов думками
в день вчорашній лину:
Іде селом вертеп — несе новину,
Що в яслах народилося Дитя —
Провісник Божий нового життя.
...Йдуть пастушки
Дитячко привітати,
Схилилась над Маленьким
нове життя —

Божа Мати,
І три царі несуть Йому дари —
Присвічує зізда усім згори.
Цар Ірод чванькувато вслід ступає,
Лукавий Жид долоню простягає,
І білий Ангел змахує крильми
Над усіма стражденними людьми.
Найвеселіший Чорт,
хоч вигляд грізний:
Гострезні роги, вила,
хвіст залізний —
Він висолопив страшно язика —
Гарчить — і всяк від нього утіка.
...Я згадую Різдвяну гарну днину:
Іде селом вертеп — несе новину:
У світ до нас прийшло

Ісус Маленький, Господа Дитя.
Христос ся Рождає!

СВЯТВЕЧІР

Приходить в кожну хату мить ота,
Коли пора всім до молитви стати,
Бо в небі вийшла зірка золота
І кличе за святковий стіл сідати.
А на столі —
п'ятинадцять страв
На білій, мов лілея, скатертині...
Відсунемо буденну купу справ
І будемо радіти купно нині.
Внесе дідуся до хати дідуха...
За вікнами промчать кудись завії...
Не можу дочекатись пампуха,
Який ще плаває собі в олії.

Ще — борщик «з вушками»
і третій мак,
Якого оддалік кутя чекає,
Гриби, вареники на всякий смак,
Що кожен за дві шоки наминає...
Радіємо й чекаємо Різдва.
У хаті пахне свіжа хвоя, сіно...
У серце радість стукає нова:
Христос родився! Тож його —
Славимо!

Христина СТРОГУШ,
учениця Дублянської ЗОШ
Самбірського району на Львівщині

На фото: Різдвяна хода і вертеп у
Сімферополі, організовані Українською
гімназією і ГО «Український дім».

УВАГА: КОНКУРС!

Ніби знаючи (після успішного розіграного торік серед кримських школярів суперпризу — велосипеда!) про грандіозні конкурсні плани нашого «Джерельця» на поточний рік, Президент України Віктор Янукович ухвалив провести в 2013 році в Україні Рік дитячої творчості. Відповідний указ № 756/2012 Глава держави підписав 28 грудня, повідомляється на його офіційному сайті.
Указ ухвалений «з метою сприяння забезпеченню освітньо-культурних потреб дітей, створення умов для їхнього творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку, виявлення і підтримки талановитих і обдарованих дітей, організації змістовного дозвілля, вдосконалення виховної роботи та розвитку системи позашкільної освіти».
Кабінету Міністрів доручено розробити та затвердити до 1 лютого 2013 план заходів з підготовки та проведення Року дитячої творчості. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям також доручено розробити та здійснити такі заходи.
Так от, поки ці плани та заходи розроблятимуться у «дорослих» кабінетах, наше дитяче «Джерельце» вже оголошує конкурс на кращий фантастичний (але щоб було схоже на правду!) твір про те, якою наша Батьківщина (місто, село, вся держава) буде через 20 років. Поки що головний приз — оця ялинка (вгорі на фото), яка вся зроблена із цукерок (це поки дядьки-спонсори «стягнуть») на ше один велосипед!). Надсилайте на адресу редакції ваші вірші, статті, новели (бажано не більше двох стандартних друкованих аркушів) звичайною або електронною поштою, докладіть до них свої фото та вкажіть контактні телефони. **Конкурсні роботи прийматимуться до 1 березня**, кращі з них будуть опубліковані. Успіхів вам!

МОЄ СЕЛО ЧЕРЕЗ 20 РОКІВ

Уявімо, що сьогодні 31 грудня... Незабаром Новий рік, і я допомагаю батькам готуватися до нього. Кухня, ялинка, прибирання кімнат — у цих клопотах непомітно минає день, і я вирішую трошки відпочити.
Прокинувшись, нічого не можу збагнути: за вікном досі світло, хоч уже має бути вечір. У хаті немає нікого, крім великого пухнастого кота, який виглядає таким старим, що, здається, дихнеш на нього — розспилиться. Дивно, але він дуже схожий на мого Рижика — крихітне кошеня, подароване мені на день народження. Здивована, одягаюсь і виходжу на вулицю. Щось дивне коїться навколо, наче це й рідне село, однак якимось зовсім не так. Знайомі будинки, магазини — все навколо сяє новорічними гірляндами, десь грає музика, однак дивне відчуття не залишає мене!
І раптом бачу на вітрині написані великими літерами: «Вітаємо з Новим 2033 роком!». Ой лише-ні, невже я проспала 20 років?! Не можу в це повірити, однак розумію, що трапилось щось дуже дивне. Іду тихенько вулицею. Навколо багато людей, всі усміхаються в очікуванні свята, щось купують, несуть ялинки і гомо-

нять між собою українською мовою. Навколо мене на вітринах крамниць, на рекламних плакатах вже немає такої набридливої англійської, скрізь написи тільки українською мовою! Я потроху підходжу до центру села. Помічаю, що транспорт рухається майже безшумно, а всередині автобусів не так багато людей. А ось і метро! Та його ж ніколи не було у моєму селі!
Уздвож дороги стоїть цілий ряд бігбордів. Але дивно: на них не реклама, а ілюстрації з життя нашого села і всієї України. Бачу фото відроджених дитсадків, нашого величезного клубу та бару.
Ось в центрі поступово починають збиратися люди. Стоїть величезна ялинка. Я дивлюсь на своїх односельчан і не впізнаю. З їхніх очей зникає одвічна настороженість і втома, страх за майбутнє. Очі людей сяють святковим блиском, радістю, щастям.
На площі стоїть величезний телекран, який я колись бачила тільки в Києві. На ньому постійно змінюються кадри. Знову я

бачу сторінки життя рідного села. І всюди те саме, що зараз навколо мене: щасливі люди, добре зодягнені і не голодні, усміхнені діти в яскравих костюмах.
Та ось люди навколо мене заворушилися. Незабаром дванадцять година. Зараз на екрані з'явиться Президент. Я підходжу ближче, дуже вже цікаво: яким же має бути Президент такої чудової держави через 20 років?
Навколо відкорковують шампанське. Я затамовую подих. І раптом... щось дзвенить. Я схоплююсь. Телефон. Чую голос подруги: «Ти де забарилась? Через годину Новий рік!». Кладу слухавку. Очі зупиняються на календарі: 31 грудня 2012 року. На мене дивиться великими очима моє маленьке кошеня. Отже, це був тільки сон? Та на душі у мене все одно легко і радісно. Вірю, що моя країна через 20 років стане такою квітучою, прекрасною, як у моєму сні. І добре, що і я зможу докласти до цього своїх зусиль!
Ленара АБЛЯМІТОВА,
учениця 10 класу
Прудівської ЗОШ
I-III ст. Советського району АР Крим

ХТО «СВІТЛИЦЮ» НЕ ЧИТАЄ — ТОЙ ПРИЗІВ ТАКИХ НЕ МАЄ!

Подвійно переможним став рік нашого «Світличного» ювілею для вчительки української мови та літератури із Сімферополя Галини Олександрівни Вороніної.

Перше досягнення: пані Галина була визнана кращою у міському етапі Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року» в номінації «Українська література». І друге — переконлива перемога у мовно-літературно-історично-пісенно-комп'ютерному конкурсі «Кримської світлиці», головний приз якого — ноутбук — був вручений найкращій учительці на урочистому зібранні, присвяченому 20-річчю газети.

Таких призів учителям у їхньому професійному конкурсі (в усякому випадку, на міському рівні) поки що не вручали, тому беріть приклад з Галини Олександрівни — перемагайте також і у нас!

Шановна редакціє! Хочу висловити слова безмежної вдячності за можливість брати участь у конкурсах, які ви постійно оголошуєте для учнівської молоді. Мій учениці Анастасії Марченко дуже пощастило: крім того, що брала участь у фінальному турі конкурсу, ще й поспілкувалася з поетами-земляками Д. Кононенко та В. Латанським. А яке щастя було почути, що Настя виборола головний приз — велосипед!

Це для неї, так само як і для мене, стало найбільшим подарунком на Новорічні свята! Я вдячна головному редактору Віктору Володимировичу Качулі за запрошення на урочисту церемонію нагородження, приурочену до 20-річчя заснування газети «Кримська світлиця». Мене проймала гордість і водночас хвилювання, коли була у такій солідній аудиторії. Все ж таки не щодня бачиш на власні очі і чуєш привітання від Представництва Президента України в Криму, пра-

цівників Міністерств культури, освіти України та Криму! Ми з Настею пишаємося тим, що були присутні на цьому заході. Дякую колективу газети за співпрацю з нами, яка, сподіваюсь, і надалі триватиме. Бажаю «Світлиці», щоб у ній завжди горів вогонь і запалював серця читачів. Добробуту і процвітання вам!

Хочу ще кілька слів сказати про Настю. Вона — учениця 10 класу звичайної за-

гальноосвітньої школи. Дівчина працелюбна, вихована, дуже скромна. Багато читає, знає безліч цікавих фактів із різних галузей науки. Всебічно обдарована дитина: грає на піаніно, сама пише музику, вірші, бездоганно володіє українською та англійською мовами. Бере участь у різних творчих конкурсах і майже завжди стає переможницею чи призером! Настя вже кілька років є призером республіканської олімпіади з української мови та літератури, а також з географії та історії. Після закінчення 9 класу отримала свідоцтво особливого звання з відзнакою. Анастасія є стипендіаткою Міністерства освіти, науки, молоді та спорту АРК.

Тому я вважаю, що перемога у творчому конкурсі «Кримської світлиці» є закономірною для Насті. Хочу побажати їй здійснення всіх її мрій!

З великою повагою до вас —

Світлана МИРОНЮК,
вчителька української мови та літератури Нижньогірської ЗОШ № 2

У грудні, напередодні двадцятирічного ювілею, газета «Кримська світлиця» зібрала фіналістів своїх конкурсів — школярів та дорослих, щоб в останньому змаганні за ноутбук та велосипед визначити переможців. Після цього усім присутнім було запропоновано позмагатися ще за один приз — похід у боулінг-клуб «Піонер». Для перемоги у цьому конкурсі потрібно було якнайкраще, найоригінальніше привітати газету з її святом.

Ми дружно й широко вітали «Світлицю» з 20-річчям піснями (Артем Жученко, Олександр Поліновський), віршами (Павло Ва-

сильєв, Марія Мискова), імпровізованим танцем (Ярослав Павлів). А приз було вирішено поділити на всіх — піти у боулінг-клуб «Піонер» колективно. Про день домовилися відразу ж — на Святого Миколая, 19 грудня. Наш призовий похід видався дружним і веселим. Як зазначив Артем Жученко: «Навіть спортивне суперництво було зовсім не схоже на змагання! Я справді дуже радий, що провів цей час у компанії таких веселих, комунікабельних і просто чудових людей!»

Марія МИСКОВА,
вчителька української мови і літератури НВК «Школа-лицей» № 3, м. Сімферополь

2013 З НОВИМ РОКОМ!

Січень							Лютий							Березень							
ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД	
1	2	3	4	5	6					1	2	3					1	2	3		
7	8	9	10	11	12	13	4	5	6	7	8	9	10	4	5	6	7	8	9	10	
14	15	16	17	18	19	20	11	12	13	14	15	16	17	11	12	13	14	15	16	17	
21	22	23	24	25	26	27	18	19	20	21	22	23	24	18	19	20	21	22	23	24	
28	29	30	31				25	26	27	28				25	26	27	28	29	30	31	
Квітень							Травень							Червень							
ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД	
1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5								1	2	
8	9	10	11	12	13	14	6	7	8	9	10	11	12	3	4	5	6	7	8	9	
15	16	17	18	19	20	21	13	14	15	16	17	18	19	10	11	12	13	14	15	16	
22	23	24	25	26	27	28	20	21	22	23	24	25	26	17	18	19	20	21	22	23	
29	30						27	28	29	30	31			24	25	26	27	28	29	30	
Липень							Серпень							Вересень							
ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД	
1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4										1	
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	2	3	4	5	6	7	8	
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	9	10	11	12	13	14	15	
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22	
29	30	31					26	27	28	29	30	31		23	24	25	26	27	28	29	
														30	31						
Жовтень							Листопад							Грудень							
ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД	
1	2	3	4	5	6						1	2	3								1
7	8	9	10	11	12	13	4	5	6	7	8	9	10	2	3	4	5	6	7	8	
14	15	16	17	18	19	20	11	12	13	14	15	16	17	9	10	11	12	13	14	15	
21	22	23	24	25	26	27	18	19	20	21	22	23	24	16	17	18	19	20	21	22	
28	29	30	31				25	26	27	28	29	30		23	24	25	26	27	28	29	
														30	31						

ВІДРОДЖУЄМО КОНКУРС

«КРИМЧАНОЧКА»

Упродовж 2013 року у «Кримській світлиці» проходить конкурс духовної краси «Кримчаночка» на кращі фотороботи про кращу половину людства! У конкурсі можуть взяти участь представниці прекрасної статі з усієї України (а раптом «Світлиця» допоможе дівчатам знайти собі парубків у Криму і справді стати кримчаночками?). Надсилайте нам ваші фотознімки з короткими розповідями про себе, а також творчі доробки, які підкреслюють вашу духовну красу (вірші, пісні, малюнки, вишивки тощо). Найвдаліші роботи будуть відзначені спеціальними призами, а серед десяти кращих красунь, яких визначать самі читачі, наприкінці року буде проведено очний турнір на звання «Кримчаночка-2013». Голосувати за претенденток можна за допомогою SMS на номер (099) 966-66-50; e-mail: kr_svit@meta.ua або листами на адресу редакції з поміткою «Кримчаночка» на конверті. Пам'ятайте: чим більше голосів набере ваша обраниця, тим вагоміші її шанси стати фіналісткою.

На фото праворуч — переможниця конкурсу «Кримчаночка-2008» Соломія Микитюк з Львівщини

На фото угорі — перші учасниці «Кримчаночки-2013» студентки 2-го курсу Кримського медичного університету Севіля Арсланова і Єлизавета Кобріна

ОФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ на всеукраїнську загальнополітичну і літературно-художню газету «Кримська світлиця» та інші культурологічні видання ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» (газету «Культура і життя», журнали «Українська культура», «Український театр», «Театрально-концертний Київ», «Музика», «Пам'ятки України: історія та культура») можна в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України. У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на ці видання можна через сайт www.presa.ua на сторінці «Передплата On-Line». Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії можна за адресою — <http://presspoint.ua/>. Така послуга доступна в будь-якій країні світу. Довідки за тел.: (044) 498-23-64; e-mail: nvu.kultura.porhun@gmail.com